

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2020

8. volební období

Z Á P I S

z 16. schůze

*Stálé komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny,
která se konala dne 25. června 2020 v budově Poslanecké sněmovny,
Sněmovní 4, 118 26 Praha 1, místnost č. A 23*

Přítomni: Pavla Golasowská, Marek Benda Alena Gajdůšková, Tereza Hyťhová, Monika Jarošová, Eva Matyášová, Aleš Juchelka, František Navrkal, Olga Richterová

Omluveni: Jana Pastuchová, Margita Balaščíková, Monika Červíčková, Lenka Dražilová Jana Krutáková, Květa Matušovská, Marek Novák, Markéta Pekarová Adamová

Bod 1)

Zahájení schůze

Předseda pan Aleš Juchelka (dále jen *předseda*) uvítal přítomné poslankyně, poslance a hosty: Jana Zajíčka, předsedu, a PhDr. Ing. Marii Oujezdskou, místopředsedkyni- Rodinný svaz z. s. , Mgr. Regínu Dlouhou a Mgr. Editu Kozinovou, předsedkyni - Unie center pro rodinu a komunitu, z. s. Mgr. David Beňák, Ph.D. DiS, ředitele Odboru sociálního začleňování a Mgr. Radku Vepřkovou ze stejného odboru MMR, Mgr. Jiřinu Kunáškovou vedoucí oddělení koncepce rodinné politiky služeb péče o děti MPSV.

Ověřovatelkou byla odsouhlasena všemi přítomnými poslanci poslankyně paní Mgr. Tereza Hyťhová.

Hlasování probíhá bez hlasovacího zařízení.

Bod 2)

Schválení návrhu pořadu

Předseda úvodem konstatoval, že komise je usnášení schopná – přítomní 7 (8 -9 během dalšího jednání) ze 17 poslanců. Předseda otevřel rozpravu o přečteném programu.

Stálá komise pro rodinu, rovné příležitosti a národnostní menšiny

s c h v a l u j e následující program 16. schůze:

15:10 h

3. Primární prevence patologických jevů v rodinách, *Jan Zajiček, předseda, PhDr. Ing. Marie Oujezdská, místopředsedkyně - Rodinný svaz z. s.*

4. Prevence ohrožení rodiny – podstatná a nedocenená část rodinné politiky ČR
Mgr. Regína Dlouhá, Mgr. Edita Kozinová, předsedkyně - Unie center pro rodinu a komunitu, z. s.

5. Zpráva o současné situaci sociálně slabých rodin ve vztahu k domácímu vzdělávání dětí v rámci školních opatření covid -19, *Mgr. David Beňák, Ph.D. DiS, ředitel Odboru sociálního začleňování, MMR*

17:15 h

4. Různé, návrh termínu a pořadu příští schůze

*Zahájit hlasování 1 (Usnesení č. 42 o programu)
Hlasování bez hlasovacího zařízení*

Usnesení č. 42 o programu schůze

2. hlasování – 7,0,0 (Marek Benda, Pavla Golasowská, Tereza Hyťhová, Monika Jarošová, Eva Matyášová, Aleš Juchelka, František Navrkal)

Bod byl ukončen.

Bod 3)

Primární prevence patologických jevů v rodině

Předseda – předal slovo M. Oujezdské.

PREZENTACE, viz příloha č. 1

Předseda – Dlouhodobě s centrem spolupracoval, je důležité zachovat rodinu, i když se Vám narodí dítě s handicapem / často se rodina rozpadne/. Považuje za důležité deinstitualizovat celou škálu této péče. Otevřel rozpravu.

P. Golasowská - Též se seznámila s Rodinným svazem v kontextu navyšování finančních prostředků – každoročně se rodinná centra potýkají s nedostatkem peněz. Potřeby dnešní rodiny – stabilita, ocenění a čas – prosba o doplnění k jednotlivým těmto bodům, a také v kontextu dočasné změny rodinného prostředí (pozitivní i negativní) – Covid.

M. Oujezdská – 81% populace je pro manželství, je potřeba, aby politici věnovali více

pozornosti hodnotě stability. Hodnota vztahů se v době pandemie ukázala jako klíčová.

Navyšování porodnosti bez vztahů a stability nemá smysl. 76% rodinných soužití jsou úplné rodiny, z toho 88% je založeno na manželství. Jedná se tedy o většinovou společnost, měla by být oceňována. Mladí lidé se bojí převzít odpovědnost. ČR má nejvíce zaměstnané rodiče, resp. jeden z nejvyšších fondů odpracované doby. Je třeba snížit zaměstnanecké úvazky. 45% párů se rozvádí a 30% párů spolu netráví volný čas. 23 000 dětí ročně ztrácí soužití s oběma rodiči rozvodem a 10 000 dětí se dostává do péče OSPODu vlivem rozpadu nesezdaného soužití. Péče o vztahy je levnější, než následná péče po rozpadu vztahů.

J. Zajiček – Setkává se s rodinami, které mají za sebou velký vztahový nápor – tři školní děti, jeden kojenec – on line výuka – chybí technika. Velký nápor na rodinu včetně poklesu příjmu.

O. Richterová – Jak je velký přetlak zájemců o jednotlivé programy, sama absolvovala v rámci své církve předmanželskou přípravu a neodhadne, jak jsou tyto programy brány v rámci většinové společnosti.

J. Zajiček – Příprava na manželství je v současné chvíli záležitostí zejména církví. Pátým rokem existuje možnost civilní přípravy – 3 setkání, nejvíce jsou vyhledávána na jižní Moravě.

M. Oujezdská - Mgr. et Mgr. Pavel Rataj připravuje kampaň „,Pečujte o svůj vztah“. Čtyři pětiny párů přicházejí do poraden pozdě. Vše též závisí na klima ve společnosti.

M. Benda - To, že děti nevrátily do školy, pokládá za největší „zločin“ vlády v celé corona krizi. Měly jít zpět do škol již v polovině května. Pokud by to v tomto duchu mělo běžet dál, obětováváme jednu generaci dětí na záchranu lidských životů. Jaká je zkušenost z klientské oblasti – vyrůstali v úplných nebo neúplných rodinách?

J. Zajiček – Jsou to často lidé, kteří mají vlastní motivaci být lepšími, chtějí se posunout. Většinou jsou to lidé pocházející z úplných rodin.

E. Matyášová – Zajímá jí spektrum klientů – věk, soc. postavení, jaký je poměr lidí, kteří přicházejí z preventivních důvodů a klientů, kteří již problém mají.

J. Zajiček – Zabývají se nejvíce fungující rodinou. Věkové spektrum – 30-60 let 70% klientely.

F. Navrkal – Existují konkrétní návrhy, které by mohli zákonodárci podpořit

O. Richterová – Jde pouze o dotační program, který se center týká, vedle tohoto dotačního programu je ještě něco dalšího, co je potřeba podpořit?

J. Zajíček – Při MPSV vznikla pracovní skupina, která má řešit otázky prevence. Je to poprvé, kdy je vyslyšen jejich názor. Mají konkrétní věci zpracované, které odesílali na UV.

M. Oujezdská – V koncepci státní rodinné politiky není vůbec zmíněno manželství a výchova v rodině. Výchova, která je poskytována v rodině není hodnotou v této koncepci.

Předseda poděkoval prezentujícím a ukončil bod.

Bod 4)

Prevence ohrožení rodiny – podstatná a nedoceněná část rodinné politiky ČR

Předseda předal slovo E. Kozinové a R. Dlouhé.

PREZENTACE, viz příloha č. 2

Předseda poděkoval za prezentaci a otevřel rozpravu.

O. Richterová – Jak lidé se lidé do DC dostanou, kolik mají dětských skupin, a jaká je stabilita financování dětských skupin?

R. Dlouhá - Klienti přicházejí již v době očekávání potomka. Centrum provází jedince celoživotně.

E. Kozinová – Centrum působí na lokální úrovni.

E. Matyášová – Ze zkušenosti v Hradci Králové DC jsou výrazně označena již na budově a často jsou zasazena v sídlištích, lidé o nich hodně vědí. Používá se i forma letáčků – čekárny lékařů, nejen dětských.

J. Zajíček – Největší reklama je předání osobní zkušenosti. Často toto doporučení přesahuje i hranice kraje.

D. Beňák – Je rád za pozitivní prezentace, i když některé aspekty nebyly pozitivní. Rodinná politika je důležité téma a je upozaděno. Je úředníkem více, jak 20 let a za žádné vlády toto nebylo téma jako celek. Je dobré jít cestou advance based- vyčíslit vše.

Pozn. bydlení – ve Skotsku je málo bytů, legislativa je nejdál s ohledem na bezdomovectví. Vkládají mnoho do prevence ztráty bydlení. Toto je stejný princip.

E. Kozinová – Rodiny se k nim rekrutují také z oblasti školství, mat. a zákl. školy. Některé krajské úřady odejmuly možnost získat dotaci rodinným komunitním centrům.

J. Zajíček – Města vypisovala podporu v rámci covidu – 19 neziskovkám, paradoxně z toho byli vyjmuty ty subjekty, které zažádaly o podporu na celý rok.

Předseda poděkoval přednášejícím a ukončil rozpravu i bod.

Bod 5)

Zpráva o současné situaci sociálně slabých rodin ve vztahu k domácímu vzdělávání dětí v rámci školních opatření covid – 19

Předseda předal slovo D. Beňákovi a Mgr. Radce Vepřekové – výzkumná sonda.

D. Beňák – Jako odbor monitorovali situaci v sociálně vyloučených lokalitách a v místech s indikací vyšší míry sociálního vyloučení. Udělali obecný přehled. Situace je opravdu vážná. Výzkum je vypracován na základě kontaktů se sedmdesáti základními školami a dvaceti čtyř mateřských škol. Šetření bylo živelné a současně decentní. Nejčastější byl výzkum v devíti krajích, nejčastěji je zastoupený kraj Ústecký, Moravskoslezský a Liberecký.

PREZENTACE, viz příloha č. 3

Po prezentaci předseda otevřel rozpravu.

E. Kozinová – Jak se dále bude s těmito daty a skutečnostmi pracovat?

D. Beňák – Jeden ze směrů je propagovat tato data, prezentace je zveřejněna teprve po druhé. Data nebyla ještě oficiálně zveřejněná. První prezentace byla na MŠMT v rámci systémových projektů. Budou se snažit nabízet školám aktivity, které je lépe vybaví a připraví – metodologické věci, řada učitelů se musela naučit on line výuku, není to úplně jednoduché, může to také působit demotivačně.

E. Matyášová – Zarazila jí demotivace žáků. Je „vina“ na straně rodičů, učitelů, dětí, budou se z toho vyvozovat další dopady?

D. Beňák – Velké téma, problémový okruh, který má velmi široké hranice. Rád by se zaměřil na detailnější průzkum. Školy by měly vyjít více vstříc v kontextu demotivovaných romských rodin, měla by děti ovlivnit. Čeští rodiče jsou v porovnání s ostatními zeměmi více v kontaktu se školou.

A. Gajdušková – Je vděčná za prezentovaný výzkum, podobný se pokoušela udělat Česká školní inspekce. Je potřeba zabránit tomu, aby se nerozevřeli nůžky mezi úspěšnými dětmi a dětmi s problémy. Zvažují zkoumat, jestli on line výuka posune „šikovné děti“ ještě výše a děti bez pomoci v rodině a vybavení se propadají ještě níže? Zmiňuje, že chtějí dát přípomínku do státního rozpočtu částku na vybavení dětí pro on line výuku.

D. Beňák – Čekají na změnu projektu, která byla zpožděna nouzovým stavem. Chtějí potvrdit výzkumem, že nerovnost vzdělávání je značná. Dle dat z mnoha zemí včetně Ameriky je jasné, že „home schooling“ nejvíc odnesou děti, které jsou ohroženy nerovností ve vzdělávání, nouzový stav to potrhává a prohlubuje. Doufá, že se najdou kapacity a finanční prostředky na masivní doučování.

E. Kozinová – I u nich vzniká potřeba doučovat děti. V současnosti pořádají kemp pro děti s odlišným mateřským jazykem.

R. Dlouhá – Mají zmapované území, dodávali počítače rovnou do konkrétních rodin.

Předseda uzavřel rozpravu, přečetl návrh usnesení a dal hlasovat

Hlasování 3 (*Usnesení č. 43, doporučení MŠMT*)

Hlasování bez hlasovacího zařízení

Usnesení č. 43, doporučení

2. hlasování – 9,0,0 (*Marek Benda, Pavla Golasowská, Tereza Hyťhová, Monika Jarošová, Eva Matyášová, Aleš Juchelka, František Navrkal, Olga Richterová, Alena Gajdůšková*)

Předseda ukončil bod.

Bod 6)

Různé, návrh termínu a pořadu příští schůze

Předseda – Rád by poděkoval poslankyni P. Golasowské, která zorganizovala setkání s polskou konzulkou paní Izabellou Wollejko Chvastovič.

P. Golasowská – Také děkuje za společnou návštěvu na generálním konzulátě v Ostravě, přítomna byla také předsedkyně PZKO (kulturní svaz) paní Helena Legovič a předseda Kongresu Poláků pan Mariusz Walach za přítomnosti médií. Bavili se uzavření hranic ve Slezském vojvodství. Občané z obou stran to velice nelibě nesou, neboť se často jedná o nemožnost setkávání příbuzných i přímých rodinných příslušníků. Již před dvěma lety jí oslovila polská menšina – neustále se jim zmenšují dotace na financování tištěných médií pro jejich menšinu, letos mají dotaci navýšenou o cca čtyři miliony, jsou velmi rádi, ale ná otázkou je, co bude dál. Do sněmovny míří návrh Zákona o matrikách, který na základě výzvy předsedy Poláků pana Walacha podala, prosí o podporu napříč politickým spektrem. Jedná se o to, aby za určitých podmínek mohli být snoubenci oddáni nebo partneři registrováni v jazyce národnostní menšiny, která se v daném území nachází (10% obyvatelstava nár. menšina, matrikář musí umět jazyk). Tato praxe fungovala již před rokem 2015. Paní generální konzulka pozvala všechny členy komise na konzulát v Ostravě.

A. Gajdůšková – V senátu se konal turnaj národnostních menšin na Julisce (letos se bohužel z důvodu současného stavu nekoná), účastnilo se celkem padesát týmů.

Další termín zasedání SKRRPNM je 10. září, termín zůstává zatím otevřený. Dalším tématem bude pomoc rodinám s dětmi s poruchou autistického spektra. Je možno také schůzi uspořádat během červencového zasedání sněmovny.

E. Matyášová – Práce všech přítomných organizací je skvělá, chtěla by všem poděkovat. Po revoluci byly upřednostněny zejména peníze a rodina se upozadila. Drží palce, aby se výchova pozvedla na vyšší úroveň.

A. Gajdůšková- Děkuje též a přidává se ke kolegyní. V systému je již nahrán návrh zákona O dětském ombudsmanovi. Domnívá se, že SKRRPNM by se tomuto tématu měla též věnovat.

Předseda poděkoval všem přítomným a ukončil jednání komise.

Zapsala: Soňa Hyská

Praha 8. července 2020

Tereza HYŤHOVÁ, v. r.
ověřovatelka

Aleš JUCHELKA, v. r.
předseda